

POSTANOWIENIE

Dnia 6 października 2017 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Sławomir Krajewski
Sędziowie:	SO Zbigniew Ciechanowicz (spr.) SO Tomasz Sobieraj
Protokolant:	sekr. sądowy Magdalena Gregorzuk

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 6 października 2017 roku w S.

sprawy z wniosku **A. T.**

z udziałem **H. T.**

o podział majątku wspólnego

na skutek apelacji wnioskodawczyni oraz uczestnika od postanowienia Sądu Rejonowego w S. z dnia 22 lipca 2015 roku, sygn. akt I Ns 1135/13

1. zmienia zaskarżone postanowienie w taki sposób, że:

- a) **w pkt I ustala, że wartość opisanego tam prawa własności nieruchomości wynosi 252 500 (dwieście pięćdziesiąt dwa tysiące pięćset) złotych,**
- b) **dodaje pkt III A o brzmieniu „nakazuje uczestnikowi H. T. wydać wnioskodawczyni A. T. w terminie do 15 stycznia 2018 r. zajmowaną przez siebie część nieruchomości opisaną w pkt I postanowienia Sądu I instancji”,**
- c) **w pkt V zasądza od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika kwotę 63 162 (sześćdziesięciu trzech tysięcy stu sześćdziesięciu dwóch) złotych płatną do 15 stycznia 2018 r. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia terminu płatności,**
- d) **w pkt VI ustala, że wnioskodawczyni poniosła wydatki z majątku osobistego na wspólny w kwocie 48 614 (czterdziestu ośmiu tysięcy sześciuset czternastu) złotych i 29 (dwudziestu dziewięciu) groszy,**
- e) **w pkt VII zasądza od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni kwotę 14 584 (czternastu tysięcy pięćset osiemdziesięciu czterech) złotych i 29 (dwudziestu dziewięciu) groszy tytułem zwrotu części wydatków płatną do 15 stycznia 2018 r. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia terminu płatności.**

2. *oddala apelacje w pozostałym zakresie,*

3. *ustala, że wnioskodawczyni i uczestnik ponoszą koszty postępowania apelacyjnego związane ze swoim udziałem w sprawie,*

4. *przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w S. adwokatowi R. O. kwotę (...) (dwóch tysięcy dwustu czteremastu) złotych, wraz z podatkiem od towarów i usług, tytułem kosztów pomocy prawnej świadczonej uczestnikowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.*

SSO Zbigniew Ciechanowicz SSO Sławomir Krajewski SSO Tomasz Sobieraj

Uzasadnienie postanowienia z dnia 6 października 2017 r.:

Postanowieniem z dnia 22 lipca 2015 roku Sąd Rejonowy w Stargardzie Szczecińskim w sprawie z wniosku A. T. z udziałem H. T. o podział majątku wspólnego, sygn. akt I Ns 1135/13:

I/ ustalił, że w skład majątku wspólnego wnioskodawczym A. T. oraz uczestnika H. T. wchodzi prawo własności nieruchomości gruntowej położonej w S. przy ul. (...), oznaczonej jako działka nr (...), o pow. 493 m², dla której Sąd Rejonowy w Stargardzie Szczecińskim V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą KW (...) o wartości 218.000 zł;

II/ ustalił nierówne udziały w majątku wspólnym w stosunku 7/3, przy czym udział wnioskodawczynie A. T. określił na 70%, a udział uczestnika H. T. na 30%;

III/ dokonał podziału majątku wspólnego wnioskodawczynie A. T. oraz uczestnika H. T. w ten sposób, że nieruchomość opisaną w pkt I przyznał na wyłączną własność wnioskodawczynie A. T.;

IV/ ustalił, że wnioskodawczynie A. T. poniosła nakłady z majątku osobistego na majątek wspólny w kwocie 41.960 zł;

V/ zasądził od wnioskodawczynie A. T. na rzecz uczestnika H. T. kwotę 52.812 zł tytułem spłaty;

VI/ ustalił, że wnioskodawczynie A. T. poniosła wydatki z majątku osobistego na majątek wspólny w kwocie 34.123,87 zł;

VII/ zasądził od uczestnika H. T. na rzecz wnioskodawczynie A. T. kwotę 10.237,16 zł tytułem zwrotu części wydatków;

VIII/ oddalił wniosek o rozliczenie wydatków i nakładów w postępowaniu o podział majątku wspólnego w pozostałym zakresie;

IX/ stwierdził, że każdy z uczestników postępowania ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie;

X/ nakazał pobrać od uczestnika H. T. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Stargardzie Szczecińskim kwotę 1.799,59 zł tytułem nieuiszczonych koszt sądowych;

XI/ przyznał od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Stargardzie Szczecińskim adwokatowi R. O. zwrot kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 2.214 zł tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, w tym kwotę 414 zł tytułem należnego podatku VAT.

Sąd Rejonowy oparł powyższe rozstrzygnięcie na następującym stanie faktycznym sprawy i rozważaniach:

Wnioskodawczynie A. T. i uczestnik postępowania H. T. zawarli związek małżeński przed kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w I. w dniu 23 grudnia 1972 roku, który został rozwiązany przez rozwód wyrokiem Sądu Okręgowego w

Szczecinie z dnia 26 maja 2003 roku. Wyrok z dnia 26 maja 2003 r. uprawomocnił się w dniu 17 czerwca 2003 r. Małżeństwo zostało rozwiązane z przyczyn niezawinionych leżących po stronie pozwanego H. T..

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Stargardzie Szczecińskim z 26 lutego 1998 roku została zniesiona wspólność majątkowa małżeńska pomiędzy małżonkami, z dniem 12 lutego 1998 r. Postanowienie uprawomocniło się w dniu 24 marca 1998 r.

Pod koniec lat 80 H. T. nabył samochód marki S. W 200.

Po przeprowadzonej kontroli nieruchomości położonej w S. przy ulicy (...) w dniu 6 lipca 1998 roku oraz ujawnionych zaniebdaniach, zostały usunięte hałdy złomu oraz wraki pojazdów, w tym pojazd marki S. W 200, znajdujące się na nieruchomości wspólnej stron, zgodnie z nakazem administracyjnym z 6 lipca 1998 roku przez wnioskodawczynię A. T..

Nieruchomość wchodząca w skład majątku wspólnego stron postępowania na dzień 20 marca 1999 roku była w złym stanie technicznym, zalecono wykonanie balustrady na schodach wejściowych do budynku i na balkonie oraz wentylacji stropodachu. Estetyka wnętrza i elewacji budynku była niedostateczna, konieczny był dalszy remont i uporządkowanie posesji.

W skład majątku wspólnego wnioskodawczyni A. T. oraz uczestnika H. T. wchodziło prawo własności nieruchomości gruntowej położonej w S. przy ulicy (...), oznaczonej jako działka nr (...), o powierzchni 493 m², dla której Sąd Rejonowy w Stargardzie Szczecińskim V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą KW (...).

Wartość ww. nieruchomości według stanu na dzień ustania wspólności majątkowej małżeńskiej i cen na dzień orzekania wynosiła 218.000 złotych.

A. T. i H. T. budowali dom posadowiony na działce nr (...), o powierzchni 493 m², dla której Sąd Rejonowy w Stargardzie Szczecińskim V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą KW (...) w latach 70-tych, własnym sposobem gospodarczym. Na zakup działki środki pochodziły z książeczki mieszkaniowej A. T., z której pieniądze wystarczyły na zakup działki i wymurowanie piwnic. W pozostałym zakresie na budowę domu A. T. i H. T. zaciągnęły kredyt. Kredyt ten spłacali razem a w momencie dewaluacji rodzice A. T. spłacili pozostałą część kredytu, co miało miejsce w 1989 roku. A. T. pracowała w służbie zdrowia w charakterze dyplomowanej pielęgniarki a H. T. pracował jako kierowca mechanik. Uzyskiwali średnie zarobki. Na budowę domu zaciągnęły kredyt w wysokości 100.000 zł. Rodzice A. T. w 1989 roku spłacili resztę kredytu w wysokości około 4.000 zł. Rodzice A. T. przez okres małżeństwa A. T. i H. T. pomagali im finansowo. D. środki na wyposażenie domu. Pomagali w jego utrzymaniu i w wychowaniu dzieci. H. T. nie ponosi żadnych kosztów utrzymania nieruchomości od chwili kiedy zniesiono wspólność majątkową. A. T. żądała od męża aby ten pomógł jej w utrzymaniu nieruchomości, ale on nie wyraził na to zgody. A. T. utrzymuje się z renty w wysokości 1.330 zł. A. T. brała udział przy budowie domu jako pomocnik na budowie. H. T. również pracował przy budowie domu. A. T. opiekowała się dziećmi, jak również domem. H. T. opieka nad dziećmi i zajmowanie się domem nie interesowało. H. T. miał problemy z alkoholem. Alkohol kupował za wszystkie dobra wspólne. Wynosił z domu różne rzeczy i sprzedawał je. Zdemolował grzejniki i piec CO, a następnie je sprzedał. Upłynnił np. złoto, kryształ. H. T. nie przekazywał A. T. pełnego wynagrodzenia. Na początku lat 90-tych H. T. stracił pracę. Otrzymywał (...). W tym czasie H. T. nie dawał już żadnych pieniędzy A. T. na utrzymanie domu i rodziny. Koszty utrzymania domu ponosiła A. T.. Zaciągała pożyczki w pracy.

A. T. i H. T. ponieśli nierówne udziały w majątku wspólnym w stosunku 7/3, przy czym udział wnioskodawczyni A. T. wyniósł 70%, a udział uczestnika H. T. wyniosły 30%.

A. T. na podstawie aktu notarialnego z 11 maja 2012 roku Repertorium A numer (...) dokonała sprzedaży prawa własności zabudowanej działki gruntu numer (...) o obszarze 0,13 ha, objętej księgą wieczystą KW (...), położonej w miejscowości C., gmina I., powiat (...).

Po ustaniu wspólności majątkowej A. T. na nieruchomości wykonała remonty: dwukrotnie pokryła papą dach, wymieniła rynny spustowe i dachowe, zrobiła ocieplenie całego budynku, budynek został ponownie izolowany. Wymieniała też okna na PCV. Po demontażu grzejników przez H. T. na nowo założyła centralne ogrzewanie. Opłacała podatek od nieruchomości.

A. T. poniosła nakłady z majątku osobistego po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej na nieruchomości w kwocie 39.900 zł.

Decyzją Prezydenta Miasta S. z 30 listopada 2007 roku przekształcono prawo użytkowania wieczystego działki numer (...) o powierzchni 493 m² obręb numer 12, dla której Sąd Rejonowy w Stargardzie Szczecińskim V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...), położoną w S. przy ulicy (...), stanowiącej własność Gminy M. S. w prawo własności A. i H. T..

A. T. poniosła koszty tytułem opłaty za przekształcenie w kwocie 2.060 zł.

Wnioskodawczyni A. T. poniosła wydatki z majątku osobistego na majątek wspólny w kwocie w kwocie 34.123,87 złotych. Na wydatki składały się opłaty za media (energię elektryczną, gaz, wodę, wywóz ścieków), opłaty za abonament radiowo – telewizyjny, koszty drewna na opał, węgla oraz podatków dotyczących nieruchomości wspólnej.

Przeciwko H. T. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Stargardzie Szczecińskim J. O. prowadzi sprawy egzekucyjne o sygnaturach akt:

- KM 1954/13 z wniosku Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej im. F. S. z siedzibą w G., na podstawie tytułu wykonawczego nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z 23 maja 2013 roku, sygn. akt VI Nc-e 1055600/13, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem z 8 lipca 2013 roku, sygn. akt VI Nc-e 1055600/13, ze stanem zadłużenia na dzień 18 maja 2015 roku w kwocie 3.703,66 złotych;

- KM 445/13 z wniosku A. T. na podstawie tytułu wykonawczego nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z 13 marca 2008 roku, sygn. akt I Nc 55/08, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem z 12 kwietnia 2008 roku, ze stanem zadłużenia na dzień 18 maja 2015 roku w kwocie 3.373,29 złotych;

- KM 1267/14 z wniosku (...) Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Niestandaryzowanego Funduszu Sekurytyzacyjnego z siedzibą w G., na podstawie tytułu wykonawczego nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z 18 lutego 2014 roku, sygn. akt VI Nc-e 157756/14 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem z 3 kwietnia 2014 roku, ze stanem zadłużenia na dzień 18 maja 2015 roku w kwocie 839,66 złotych wraz z kosztami egzekucyjnymi;

- KM 444/13 z wniosku A. T., na podstawie tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z 10 października 2007 roku, sygn. akt I Nc 280/07 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem z 11 marca 2008 roku, ze stanem zadłużenia na dzień 18 maja 2015 roku w kwocie 5.908,15 złotych wraz z kosztami egzekucyjnymi;

- KM 1657/13 z wniosku (...) S.A. z siedzibą we W., na podstawie tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z 3 września 2002 roku, sygn. akt I Nc 1702/02, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem z 18 stycznia 2013 roku, sygn. akt I Co 18/13, ze stanem zadłużenia na dzień 18 maja 2015 roku w kwocie 847,92 złotych wraz z kosztami egzekucyjnymi;

- KM 1544/13 z wniosku (...) Finanse Spółki z o.o. Spółki komandytowo-akcyjnej z siedzibą w P., na podstawie tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z 14 lutego 2013 roku, sygn. akt I NC 205/13, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem z 4 kwietnia 2013 roku, ze stanem zadłużenia na dzień 18 maja 2015 roku w kwocie 408,54 złotych wraz z kosztami egzekucyjnymi;

- KM 1950/13 z wniosku (...) S.a r.l., na podstawie tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z 1 lutego 2012 roku, sygn. akt VI Nc-e 1820266/11, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem z 16 maja 2012 roku, ze stanem zadłużenia na dzień 18 maja 2015 roku w kwocie 1.237,05 złotych wraz z kosztami egzekucyjnymi.

A. T. w trakcie trwania wspólności ustawowej stron postępowania pracowała zawodowo. Aktualnie utrzymuje się z emerytury w kwocie 1.339,63 złotych. H. T. utrzymuje się z renty w kwocie 529,06 złotych.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, iż wniosek co do zasady zasługiwał na uwzględnienie.

Sąd wskazał, iż podstawę prawną wniosku o podział majątku wspólnego stanowi art. 210 k.c. w związku z art. 42 k.r.o.

W rozpoznawanej sprawie z uwagi na to, że łącząca uczestników postępowania wspólność majątkowa małżeńska ustała na skutek uprawomocnienia się wyroku Sądu Rejonowego w Stargardzie Szczecińskim z dnia 26 lutego 1998 r. w sprawie o sygn. akt III RC 561/97, to jest przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 17 czerwca 2004 roku o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw, do podziału majątku wspólnego mają zastosowanie przepisy poprzednio obowiązujące. Poza sporem pozostaje fakt, iż uczestnicy nie zawierali umowy wyłączającej zniesienie współwłasności, a po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej- nie zawarli umowy o podział majątku wspólnego.

W tym stanie rzeczy Sąd stwierdził, iż wnioskodawca był legitymowany do wystąpienia z wnioskiem o podział majątku wspólnego na drodze postępowania sądowego.

Dokonując wyceny składników majątkowych Sąd posiłkował się opinią biegłego sądowego z zakresu (...). Opinia jest jasna i pełna. Sąd miał na uwadze, że biegły wskazał jedną kwotę która obrazowała wartość nieruchomości według stanu na dzień ustania wspólności majątkowej małżeńskiej i według cen aktualnych, a taką wartość Sąd bierze pod uwagę w postępowaniu o podział majątku wspólnego. Opinia nie była kwestionowana przez uczestnika, o wnioskodawca, który złożył zastrzeżenia do opinii nie wniósł zastrzeżeń w tym zakresie. Kwotę którą wskazał biegły – 218.000 zł Sąd więc przyjął w pkt I postanowienia na potrzeby przedmiotowego postępowania. Strony nie kwestionowały też pozostałych wyliczeń biegłego co do wartości nakładów uzależniając jedynie przyjęcie określonej kwoty w zależności od daty wykonania centralnego ogrzewania. Sąd uznał, iż zebrane dowody, w szczególności zeznania wnioskodawczyni i świadków wskazują na to, że to wnioskodawczyni po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej wykonała instalację centralnego ogrzewania, stąd Sąd przyjął wartość nakładów w kwocie 39.900 zł. Uczestnik nie kwestionował dokumentów i rachunków złożonych przez wnioskodawczynię. Nie przedłożył też żadnej dokumentacji która obrazowałaby, że również ponosił koszty związane z utrzymaniem nieruchomości. Fakt zajmowania tylko części domu nie zwalnia od partycypowania w opłatach związanych z jej utrzymaniem.

Przystępując do właściwych rozważań Sąd przywołał jeszcze przepis art. 31 k.r.o. [w brzmieniu obowiązującym do dnia 20 stycznia 2005 roku].

Przenosząc powyższe na grunt rozpoznawanego stanu faktycznego Sąd wyeksponował, iż finalnie uczestnicy częściowo wypracowali zgodne stanowisko co do składu majątku wspólnego. Nie było sporu co do tego, że w skład majątku wspólnego wchodzi prawo własności nieruchomości opisanej w pkt I postanowienia. Spór dotyczył tego, czy w skład majątku wspólnego stron wchodzi składnik majątkowy w postaci samochodu matki S. (...). Sąd oparł się w tym zakresie na dokumencie urzędowym w postaci decyzji z dnia 6 lipca 1998 r., w której jest mowa o zezłomowanym wraku pojazdu. Uczestnik nie wykazał, że samochodu marki S. W 200, aktualnie rzeczywiście istnieje, ewentualnie, że ten składnik majątkowy został zbyty przez wnioskodawczynię za określoną kwotę pieniężną, którą ewentualnie można by uwzględnić przy podziale majątku wspólnego. Zawnioskowany świadek C. S., nie miał wiedzy na okoliczność tego, co aktualnie dzieje się z samochodem matki S. (...). Sad ustalił natomiast, że rzeczywiście taki samochód został nabyty w trakcie trwania wspólności majątkowej małżeńskiej, z tym zastrzeżeniem, że został zezłomowany, a co za tym idzie ani wnioskodawczyni ani uczestnik nie uzyskali z tego tytułu środków pieniężnych które mogłyby być uwzględnione

przy podziale majątku wspólnego. Zgromadzony materiał dowodowy, w szczególności zeznania wnioskodawczynie oraz świadków J. T. oraz P. T. dowodzą, że nie było innych składników majątkowych. Zeznania uczestnika w zakresie, w którym są sprzeczne z zeznaniami wnioskodawczynie i świadków Sąd uznał za niewiarygodne, zwłaszcza, że w aktach znajduje się ww. decyzja administracyjna co do wraku pojazdu.

Sąd podkreślił zatem, że wartość nieruchomości na podstawie opinii biegłego została ustalona na kwotę 218.000 zł. Mając na uwadze powyższe Sąd Rejonowy orzekł jak w pkt I.

Sąd wskazał, iż w przedmiotowej sprawie strony zgodnie wniosły o przyznanie nieruchomości wnioskodawczynie z obowiązkiem spłaty uczestnika. Taki sposób podziału majątku wspólnego w ocenie Sadu odpowiadał, usprawiedliwionym interesom stron. To wnioskodawczynie dokonywała po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej nakładów i wydatków na nieruchomość. Stąd też Sąd orzekł w tym zakresie zgodnie z żądaniem stron.

Mając na uwadze powyższe Sąd Rejonowy orzekł jak w pkt III.

W pkt II Sąd Rejonowy ustalił nierówne udziały w majątku wspólnym.

Sąd podniósł, iż wnioskodawczynie wniosła o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym, wskazując, iż wnioskodawca przez większą część małżeństwa nie przyczyniał się do zaspokojenia potrzeb rodziny, nadużywał alkoholu, nie pomagała jej w opiece nad dziećmi i dbaniu o dom.

Zdaniem Sądu, zgromadzony materiał dowodowy jednoznacznie wskazuje, iż spełnione są przesłanki przemawiające za ustaleniem nierównych udziałów w majątku wspólnym. Uczestnik nadużywał alkoholu, nie brał aktywnego udziału w opiece nad dziećmi. Wynosił z domu przedmioty, które sprzedawał aby uzyskać środki na alkohol. Demontował również części domu, takie jak grzejniki centralnego ogrzewania.

W niepełny sposób uczestnik przyczyniał się finansowo do utrzymania rodziny, zaś od początku 1990 r. wcale nie partycypował w kosztach utrzymania rodziny. Wszystko powyższe przekonuje, że jego zachowanie względem rodziny było naganne i zachodzą ważne powody dla ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym.

Zgromadzony materiał dowodowy potwierdza także, że wnioskodawczynie postępowania w znacznie większym stopniu przyczyniła się powstania majątku wspólnego, gdyż przez cały okres trwania małżeństwa należycie wypełniała wszystkie obowiązki jakie wynikają z założenia rodziny, w przeciwieństwie do uczestnika, który te obowiązki lekceważył. Wnioskodawczynie postępowania zajmowała się wychowaniem dwójki dzieci, bieżącymi pracami w gospodarstwie domowym i pracą zarobkową, przez część małżeństwa zaś utrzymywała wyłącznie ze swoich zarobków całą rodzinę.

Z tych też względów i w oparciu o ustalone okoliczności Sąd uznał, iż uzasadnione jest przypisanie uczestnikowi udziału w majątku wspólnym obniżonego z domniemanego poziomu 50 % do wartości 30 %. Tym samym udział wnioskodawczynie w majątku wspólnym ustalił na 70 %.

W związku z powyższym Sąd Rejonowy orzekł jak w punkcie II sentencji postanowienia.

W pkt IV-VII Sąd Rejonowy orzekła o nakładach i wydatkach z majątku odrębnego na majątek wspólny.

W ocenie Sądu wydatki poczynione na nieruchomość związane z jej utrzymaniem takie jak opłaty za media (energię elektryczną, gaz, wodę, wywóz ścieków), opłaty za abonament radiowo – telewizyjny, koszty drewna na opał, węgla oraz podatków dotyczących nieruchomości wspólnej podlegają rozliczeniu jako nakłady z majątku odrębnego na majątek wspólny, przy czym tego typu nakładu nie mają bezpośrednio związku z nieruchomością, nie mają charakteru trwałego. Nie wpływają na wartość samej nieruchomości. Są niejako nakładami na nieruchomość stanowiącą majątek wspólny, które są ponoszone obok tej nieruchomości i nie wpływają na wysokość spłaty, lecz powinny być odrębnie rozliczone.

Inaczej Sąd rozliczył nakłady na nieruchomości wynikające z remontów, których wartość została wyliczona przez biegłego na kwotę 39.900 zł. Do tej kategorii nakładów które co nakłady związane z remontami nieruchomości Sąd zaliczył również opłatę w kwocie 2.060 zł poniesioną na przekształcenie prawa wieczystego użytkowania w prawo własności nieruchomości. Zsumowanie powyższych kwot dało kwotę 41.960 zł na którą Sąd Rejonowy ustalił wartość nakładów w pkt IV postanowienia.

Uzasadniając wysokość kwoty zasądzonej w pkt V tytułem spłaty Sąd wskazał, że ustalił, iż majątek wspólny stron wyniósł 218.000 zł. Kwotę tą należało pomniejszyć o zwrócone do majątków odrębnych nakłady obu stron (tylko wnioskodawczyni poniosła nakłady w kwocie 41.960 zł), co z kolei dało sumę 176.040 zł, w której nierówne udziały wynoszą odpowiednio 52.812 (30 %) i 123.228 zł (70 %).

Jednocześnie wnioskodawczyni otrzymała w drodze podziału prawa majątkowe o wartości 176.040 zł (218.000 zł – 41.960 zł). Od tej kwoty należy odjąć jej majątek odrębny tj. 123.228 zł, co daje sumę 52.812 zł. Wobec tego otrzymany przez uczestniczkę majątek przewyższył o 52.812 zł jej udział w majątku dorobkowym albowiem 176.040 zł - 123.228 zł = 52.812 zł.

Z kolei uczestnikowi nie przyznano majątku (przyznano więc wartość „0”). Po odjęciu majątku odrębnego (czyli wartości nakładów uczestnika równej „0”) powstaje wartość „0”. Różnica pomiędzy wartością, którą uzyskał uczestnik, a przysługującym mu udziałem wynosi więc 52.812 zł, który to niedobór wnioskodawczyni jest obowiązana wyrównać uczestnikowi („0” - 52.812 zł = - 52.812 zł). Mając na uwadze powyższe Sąd Rejonowy orzekł jak w pkt V postanowienia.

W pkt VI postanowienia Sąd ustalił wartość wydatków z majątku osobistego na majątek wspólny. Wydatki te są również nakładami w rozumieniu art. 45 kro, lecz powinny być inaczej rozliczane. W ocenie Sądu nie wpływają ona na pomniejszenie spłaty. Ponoszone niejako obok nieruchomości. Są ustalił wartość wydatków zgodnie z wnioskiem wnioskodawczyni na kwotę 34.123,87 zł. Wnioskodawczyni domagała się połowy poniesionych wydatków. Wnioskodawczyni na powyższa okoliczność przedłożyła szereg rachunków, faktur, dowodów wpłat, które łącznie dały wskazaną kwotę. Na wydatki o których mowa w pkt VI składały się opłaty za media (energię elektryczną, gaz, wodę, wywóz ścieków), opłaty za abonament radiowo – telewizyjny, koszty drewna na opał, węgla oraz podatków dotyczących nieruchomości wspólnej. Uczestnik nie kwestionował złożonych dokumentów oraz nie przedłożył żadnego dowodu na okoliczność, że częściowo partycypował w kosztach utrzymania nieruchomości

Wydatki (nakłady) z pkt VII Sąd rozliczył stosowanie do art. 207 k.c. stosowanym odpowiednio do na mocy art. 46 kro w zw. z art. 1035 k.c. Skoro Sąd ustalił nierówne udziały w majątku wspólnym, to również konsekwentnie uczestnik powinien ponosić, jedynie w 30 % wydatki i ciężary związane z utrzymaniem nieruchomości wchodzącej w skład majątku wspólnego. Stąd w pkt VII Sąd Rejonowy zasądził od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni 30% z kwoty ustalonej w pkt VI tj. kwotę 10.237,16 zł.

W VIII Sąd Rejonowy oddalił wniosek o rozliczenie wydatków i nakładów w postępowaniu o podział majątku wspólnego w pozostałym zakresie. Sąd miał na uwadze, że o zwrocie wydatków i nakładów z majątku odrębnego na majątek wspólny orzeka wyłącznie na wniosek zgłoszony w postępowaniu w pierwszej instancji, a domagający się ich zwrotu zobowiązany jest dokładnie określić te żądania, zgodnie z art. 187 § 1 pkt 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Stąd potrzeba orzeczenia o oddaleniu częściowym zgłoszonego wniosku o rozliczenie nakładów z majątku odrębnego na majątek wspólny. W tym zakresie mieściło się żądanie zawarte w piśmie z dnia 13 kwietnia 2015 r. w którym wnioskodawczyni domagała się rozliczenia kwoty 9.011,25 zł, które Sąd uznał za niezasadne. Kwota wynikająca z prawomocnych tytułów egzekucyjnych nie podlega ponownemu rozliczeniu w przedmiotowym postępowaniu. Ewentualne potrącenie wzajemnych wierzytelności po uprawomocnieniu się przedmiotowego postanowienia należałoby rozpatrywać poza postępowaniem o podział majątku wspólnego. Również punkt VIII obejmuje oddalenie wniosku o rozliczenie nakładów i wydatków w zakresie w którym wydane postanowienia nie jest zgodne z wnioskiem A. T..

O kosztach postępowania Sąd Rejonowy orzekł w punkcie IX postanowienia zgodnie z przepisem art. 520 k.p.c.

O nieuiszczonych przez strony kosztach sądowych Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Nieuiszczone koszty sądowe zamknęły się kwotą nieuiszczonego wynagrodzenia biegłego w wysokości 2598,59 złotych oraz opłaty od pozwu. Mając na uwadze wynik procesu Sąd obciążył uczestnika postępowania H. T. obowiązkiem uiszczenia połowy powyższej kwoty, o czym orzekł w punkcie X wyroku.

W punkcie XI wyroku Sąd Rejonowy przyznał pełnomocnikowi uczestnika postępowania ustanowionemu z urzędu adwokatowi R. O. kwotę 2.214 złotych łącznie z podatkiem VAT od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Stargardzie Szczecińskim tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Apelację od powyższego postanowienia wywiódł uczestnik H. T. i zaskarżając postanowienie w części, tj. w zakresie pkt II, IV, VI oraz VII zarzucił mu naruszenie:

1. art. 212 k.p.c. poprzez brak wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy, polegający w szczególności na nieustaleniu przez Sąd okresu, w którym wnioskodawczym oraz uczestnik wykonywali pracę zarobkową w trakcie trwania związku małżeńskiego i w jakiej wysokości otrzymywali wynagrodzenie, a także jaką część miesięcznego wynagrodzenia oboje małżonkowie przeznaczali na zaspokojenie potrzeb swojej rodziny, i w konsekwencji na bezzasadnym przyjęciu, że uczestnik od początku lat dziewięćdziesiątych nie przekazywał żadnych środków pieniężnych na utrzymanie domu i rodziny, zaś koszty utrzymania domu ponosiła wyłącznie wnioskodawczyni, zaciągając pożyczki w miejscu pracy

2. art. 233 § 2 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego i wnikliwego rozważenia materiału dowodowego z uwzględnieniem wszystkich dowodów i okoliczności towarzyszących ich przeprowadzaniu, w szczególności polegającego na przyjęciu, iż:

- uczestnik nie ponosił żadnych kosztów utrzymania nieruchomości od chwili kiedy zniesiono wspólność majątkową, podczas gdy uczestnik partycypował w niezbędnych wydatkach związanych z utrzymaniem przedmiotowej nieruchomości, co wynika z zeznań C. S., która wskazywała, iż systematycznie przekazywała uczestnikowi kwoty na utrzymanie rodziny, w tym na pokrycie opłat za rachunki i utrzymanie nieruchomości,

- wnioskodawczyni poniosła nakłady z majątku osobistego na majątek wspólny w kwocie 39.900 zł, podczas gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego nie wynika, aby to wnioskodawczyni poniosła koszty związane z instalacją centralnego ogrzewania w przedmiotowej nieruchomości, bowiem wnioskodawczyni nie przedstawiła żadnego dowodu wskazującego na zakup pieca CO w okresie po ustaniu wspólności majątkowej pomiędzy stronami i poniesienia powyższej kwoty z majątku osobistego,

- wnioskodawczyni poniosła nakłady z majątku osobistego na majątek wspólny w wysokości 2.060 zł z tytułu opłaty za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego działki numer (...) o powierzchni 493 m² obręb numer 12 dla której Sąd Rejonowy w Stargardzie Szczecińskim V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczysta numer (...), położoną w S. przy ul. (...), stanowiącej własność Gminy M. S. w prawo własności A. i H. T., podczas gdy wnioskodawczyni w żaden sposób nie udowodniła poniesienie powyższych kosztów, zaś powołana przez Sąd decyzja z dnia 30 listopada 2007 roku potwierdza jedynie czynność przekształcenia przedmiotowego prawa,

- wnioskodawczyni poniosła wydatki z majątku osobistego na majątek wspólny w kwocie 34.123,87 zł, podczas gdy uczestnik partycypował w kosztach związanych z opłatami za media, drewno opałowe, węgiel, podatków dotyczących w nieruchomości wspólnej i przekazywał w tym celu wnioskodawczyni środki pieniężne,

- uczestnik nie sprawował opieki nad dziećmi, nie zajmował się domem a nadto wynosił z domu przedmioty należące do stron i sprzedał je, z czego uzyskane pieniądze przeznaczał jedynie na alkohol, podczas gdy wnioskodawczyni nie udowodniła, aby powyższe sytuacje miały miejsce, bowiem Sąd dokonał ustaleń jedynie w oparciu o zeznania

dzieci stron J. T. oraz P. T., które nie mają przychylnego stosunku do uczestnika, i w konsekwencji w niniejszym postępowaniu jawnie popierają stanowisko zajęte przez wnioskodawczynię

3. art. 328 § 2 k.p.c. polegającego na zaniechaniu w uzasadnieniu postanowienia przekonywującego wskazania faktów, na których oparł się Sąd I instancji, przemawiających za nie uwzględnieniem żądania uczestnika postępowania a także na niewskazaniu, z jakich względów i w oparciu o jakie okoliczności Sąd uznał, iż uzasadnionym jest przyznanie wnioskodawczym udziału w majątku wspólnym stron w wysokości 70%, zaś uczestnikowi w wysokości 30%,

4. sprzeczność ustaleń faktycznych dokonanych przez Sąd I instancji z zebrany w sprawie materiale dowodowym, polegająca na przyjęciu, że uczestnik nie kwestionował dokumentów i rachunków złożonych przez wnioskodawczynię, podczas gdy na rozprawie pełnomocnik uczestnika nadmienił, iż uczestnik partycypował w kosztach utrzymania rodziny, zaś po zniesieniu wspólności ustawowej uczestnik uiszczał opłaty związane z jego utrzymaniem i zajmowaniem w przedmiotowej nieruchomości pokoju o powierzchni niecałych 13 m².

Wskazując na powyższe wniesiono o zmianę zaskarżonego postanowienia w zaskarżonej części poprzez ustalenie równych udziałów wnioskodawczym oraz uczestnika postępowania w majątku wspólnym i przyznanie na wyłączność wnioskodawczyni składniku opisanego w pkt. I zaskarżonego postanowienia, z obowiązkiem spłaty na rzecz uczestnika kwoty 109.000 zł, oraz oddalenie w całości wniosku pozwanej o rozliczenie poniesionych przez nią wydatków i nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny. Ewentualnie wniesiono uchylenie zaskarżonego postanowienia w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu. Ponadto wniesiono o zasądzenie na rzecz pełnomocnika uczestnika kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za postępowanie przed Sądem II instancji.

Apelację od powyższego postanowienia wywiodła także wnioskodawczyni A. T. i zaskarżając postanowienie w części dotyczącej ustalenia wartości nieruchomości oraz rozliczenia nakładów i wydatków poczynionych przez wnioskodawczynię z majątku osobistego na majątek wspólny, zarzuciła mu sprzeczność ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, polegająca na przyjęciu iż:

- wartość nieruchomości położonej w S. przy ul. (...) wynosi 218.000 zł, w sytuacji gdy z treści opinii biegłego zgodnie, z wariantem I wynosi ona 210 600 zł,

- nakłady poczynione przez wnioskodawczynię na ponowne założenie instalacji w kwocie 39.900 zł centralnego ogrzewania to jedyne nakłady przez nią poczynione z majątku osobistego na majątek wspólny, w sytuacji gdy wnioskodawczyni poniosła nakłady: na remont domu, tj. wymianę poszycia dachu, wymianę okien, wymianę instalacji kanalizacyjnej, ocieplenia budynku, w kwocie 75 993 zł, na zakup działki i wylanie fundamentów domu w kwocie 43 000 starych zł, po zwaloryzowaniu 13 635 zł - a wnioski o rozliczenie tych nakładów zostały złożone, a w konsekwencji doszło do nierozpoznania istoty sprawy w tym zakresie.

Skarżąca zarzuciła nadto naruszenie:

- prawa procesowego, tj. art. 624 k.p.c. w zw. z art. 567 § 3 k.p.c. i w zw. z art. 688 k.p.c. polegające na braku wydania z urzędu zobowiązania dla uczestnika do wydania części nieruchomości, w związku z dokonaniem podziału majątku poprzez przyznanie nieruchomości wnioskodawczyni,

- prawa materialnego, tj. art. 207 k.c. w zw. z art. 46 kro poprzez jego błędną wykładnię i dokonanie rozliczenia dotychczas poczynionych przez wnioskodawczynię wydatków na utrzymanie nieruchomości w udziałach ustalonych dopiero w postanowieniu, w sytuacji gdy w czasie czynienia nakładów uczestnicy postępowania posiadali udziały w wysokości po 50%.

Biorąc pod uwagę powyższe wniesiono o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. Ewentualnie wniesiono o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez ustalenie prawidłowej wartości nieruchomości na kwotę 210 600 zł oraz dokonanie rozliczeń nakładów i wydatków w kwotach

wskazanych w toku postępowania z uwzględnieniem kwot wskazanych powyżej, nakazanie uczestnikowi wydania części nieruchomości wolnej od osób i rzeczy w terminie 2 tygodni od uprawomocnienia się postanowienia oraz o zasądzenie od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni kosztów postępowania przed sądem II instancji według norm przepisanych wraz z kosztami zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja zarówno wnioskodawczyni, jak i uczestnika częściowo doprowadziły do zmiany zaskarżonego postanowienia.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do kwestii składu i wartości majątku wspólnego godzi się zauważyć, iż w świetle art. 684 k.p.c. w zw. z art. 567 § 3 k.p.c. w postępowaniu o podział majątku wspólnego sąd z urzędu ustala jego skład i wartość mając na względzie stan majątku z chwili ustania tej wspólności a według cen z chwili orzekania (por. postanowienia SN z dnia 13 stycznia 2016 r., V CSK 289/15, LEX nr 1977942 oraz z dnia 11 marca 2010 r., IV CSK 429/09, LEX nr 678022). Sąd orzekając w tym przedmiocie czyni to wyłącznie w granicach zakreślonych przez uczestników, tj. co do składników majątkowych wskazanych w toku postępowania przez byłych małżonków jako wchodzących w skład ich majątku dorobkowego.

Co istotne, przedmiotem postępowania w sprawie o podział majątku wspólnego mogą być wyłącznie takie składniki majątkowe, które będąc objętymi wspólnością majątkową małżeńską, istniały w dacie jej ustania i które istnieją nadal w chwili dokonywania podziału, albowiem - z uwagi na art. 316 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. - decydujące znaczenie dla rozstrzygnięcia mają okoliczności istniejące w dacie zamknięcia rozprawy (por. postanowienie SN z dnia 26 czerwca 2013 r., II CSK 583/12, Legalis nr 759437).

Przy czym jak przyjmuje się w orzecznictwie, przy dokonywaniu podziału majątku wspólnego nie uwzględnia się jedynie tych składników majątkowych, które w czasie trwania wspólności ustawowej lub po jej ustaniu zostały zużyte zgodnie z prawem (art. 36-40 i art. 42 k.r.o.). Uwzględnia się, ale tylko w ramach rozliczeń, składniki majątkowe, które zostały bezprawnie zbyte, zniszczone zużyte lub roztrwonione przez jedno z małżonków. Innymi słowy, gdy jeden z małżonków celowo wyzbywa się przedmiotów należących do majątku wspólnego, przedmioty te lub ich równowartość podlegają rozliczeniu przy podziale (postanowienie SN z dnia 20 stycznia 1974 r., III CRN 384/73, Legalis nr 17689). Wówczas, w ramach rozliczeń między stronami sąd uwzględnia rachunkowo taki składnik majątkowy, tj. jego wartość podlega zaliczeniu na poczet udziału przypadającego małżonkowi który takiego samowolnego działania się dopuścił (tak SN w postanowieniu z dnia 19 czerwca 2009 r., V CSK 485/08, LEX nr 537040).

Zważając na powyższe Sąd Okręgowy przyjął, iż jak prawidłowo ustalił Sąd I instancji, a co nie było kwestionowane na obecnym etapie postępowania, w skład majątku wspólnego wnioskodawczyni i uczestnika wchodziło prawo własności nieruchomości gruntowej położonej w S. przy ul. (...), oznaczonej jako działka nr (...), o pow. 493 m², dla której Sąd Rejonowy w S. V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...).

W oparciu o opinię biegłego sądowego K. B. z dnia 24 listopada 2014 roku wartość ww. nieruchomości położonej w S. Sąd Rejonowy ustalił na kwotę 218.000 zł. Wprawdzie istotnie biegły z zakresu szacowania nieruchomości w sporządzonej na potrzeby niniejszego postępowania opinii wskazał, iż taka była wartość rynkowa prawa własności przedmiotu wyceny według stanu na dzień 24 marca 1998 r. (data ustania wspólności majątkowej małżeńskiej) i według cen obecnych, tym niemniej nie uszło uwadze Sądu Odwoławczego, iż jak wskazuje lektura przedmiotowej opinii, wartość nieruchomości biegły wyliczył również przy przyjęciu, że nakłady poczynione na nieruchomość (instalacja grzewcza), o ustalonej przez biegłego sądowego wartości 39.900 zł, miały miejsce już po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej- na kwotę 210.600 zł (vide opinia biegłego na k. 313- 314). Co więcej biegły wyceny tej dokonał również przy uwzględnieniu stanu na dzień wizji lokalnej cen z instalacją grzewczą wykonaną przed 24.03.1998 r na kwotę 252.500 zł. Bowiem co znamienne – zgodnie z tezą dowodową postanowienia Sądu Rejonowego, biegły miał ustalić wartość nieruchomości położonej w S. przy ul. (...) według stanu na dzień 24 marca 1998 r. a cen obecnych oraz nakładów dokonanych na tę nieruchomość przez wnioskodawczynię z uwzględnieniem dwóch wariantów, tj. pierwszy, że wnioskodawczyni wykonała tę instalację po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej i koszty tej instalacji należy

zaliczyć do nakładów oraz drugi, iż tej instalacji nie wykonała po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej i kosztów tej instalacji nie należy zaliczać do nakładów.

Zgodzić zatem należało się z wnioskodawczynią, iż Sąd I instancji określając wartość nieruchomości popełnił błąd metodologiczny. Sąd Okręgowy dokonując analizy sporządzonej na potrzeby niniejszego postępowania opinii biegłego sądowego dostrzegł, iż biegły ustalając wartość nakładów odjął od wartości nieruchomości według stanu i cen w dniu sporządzenia opinii wartość nieruchomości bez instalacji grzewczej. Gdy tymczasem wartość nieruchomości według cen i stanu z dnia sporządzenia tej opinii to kwota 252 500 zł. Tym samym zaaprobowanie operacji arytmetycznej wykonanej przez Sąd I instancji i postulowanej przez wnioskodawczynię spowodowało by się do dwukrotnego odliczenia nakładów poczynionych przez wnioskodawczynię a związanych z montażem instalacji CO.

Dodać przy tym należy, iż niekonsekwencja wynikająca z algorytmu przyjętego przez Sąd I instancji związana jest również z tym, że z jednej strony ustalono, że w skład majątku wspólnego stron wchodzi prawo własności nieruchomości, a z drugiej, że przyjęto jej wartość wg stanu na dzień 24 marca 1998 r. tj. wówczas gdy przysługujące uczestnikom prawo było prawem wieczystego użytkowania. Chcąc uniknąć takich rozbieżności metodologicznych uwzględnić należało to, że faktycznie uczestnicy od 2007 r. są właścicielami nieruchomości zabudowanej. Przyjąć więc należy wartość nieruchomości i jej stan na dzień orzekania, to jest na kwotę 252.500 zł.

Zważając na powyższe Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że w tej sytuacji należało zmienić zaskarżone postanowienie w zakresie jego punktu I w ten sposób, iż ustalić wartość opisanego tam prawa własności nieruchomości położonej w S. przy ul. (...) na kwotę 252.500 zł.

W kontekście powyższego istotnym pozostaje, iż Sąd Rejonowy orzekając zgodnie z żądaniem stron, przyznał nieruchomości wnioskodawczyni z obowiązkiem spłaty uczestnika. Jak wynika zaś z art. 624 zd. 2 k.p.c. jeżeli w wyniku podziału całość rzeczy albo jej część przypadnie współwłaścicielowi, który nie włada tą rzeczą lub jej częścią, sąd w postanowieniu o zniesieniu współwłasności orzeknie również co do jej wydania lub opróżnienia przez pozostałych współwłaścicieli pomieszczeń znajdujących się na nieruchomości, określając stosownie do okoliczności termin wydania rzeczy lub opróżnienia pomieszczeń.

Biorąc pod uwagę brzmienie powyższego przepisu zamieszczenie w sentencji postanowienia rozstrzygnięcia o wydaniu rzeczy lub wydzielonej części jest obligatoryjne, tak w przypadku zgodnego przeprowadzenia postępowania, jak i w braku porozumienia co do sposobu podziału. Przepis art. 624 zd. 2 k.p.c. jest zaś konsekwencją zasady wyrażonej w art. 618 k.p.c., w myśl której sąd, przed którym toczy się omawiane postępowanie, jest obowiązany do kompleksowego uregulowania wszelkich wzajemnych roszczeń współwłaścicieli związanych z przedmiotem współwłasności. Dlatego sąd musi też z urzędu zawrzeć w sentencji postanowienia nakazanie wydania przez pozostałych współwłaścicieli całej rzeczy lub jej części temu z nich, któremu ona została przydzielona, jeżeli ten nią nie włada. Brak takiego rozstrzygnięcia, tak jak i brak innych rozstrzygnięć, o których sąd orzeka w tym przypadku z urzędu, stanowi podstawę do rektyfikacji postanowienia poprzez jego uzupełnienie.

Niewątpliwie zaś w niniejszej sprawie Sąd Rejonowy zaniechał wydania orzeczenia w powyższym zakresie w związku z powyższym Sąd Okręgowy zmienił zaskarżone postanowienie w taki sposób, iż dodał punkt III A, w którym nakazał uczestnikowi H. T. wydać wnioskodawczyni A. T. w terminie do 15 stycznia 2018 roku zajmowaną przez siebie część nieruchomości położonej w S. przy ul. (...).

Sąd Okręgowy miał na względzie, iż określony przez niego termin wydania, powinien być tak wskazany, aby w świetle okoliczności sprawy był jak najodpowiedniejszy, zarówno z punktu widzenia obejmującego w posiadanie, jak i wydającego, dla którego obowiązek ten oznacza przeniesienie centrum jego spraw życiowych. Stąd też przyjęto, iż data 15 stycznia 2018 roku będzie odpowiednia- z jednej strony nie spowoduje po stronie wnioskodawczyni zbyt długiego oczekiwania na wydanie nieruchomości, z drugiej zaś da uczestnikowi czas na przygotowanie się do tego wydania, to jest przeniesienie znajdujących się tam i należących do niego rzeczy oraz znalezienie nowego miejsca zamieszkania.

Z uwagi na powyższe zmiany, to jest ustalenie odmiennej niż to uczynił Sąd Rejonowy wartości nieruchomości wchodzącej w skład majątku wspólnego koniecznym stało się dokonanie przeliczenia wysokości kwoty przyznanej uczestnikowi od wnioskodawczyni tytułem spłaty. Skoro Sąd Okręgowy ustalił, iż majątek wspólny stron wyniósł 252.500 zł, to po odjęciu nakładów poczynionych przez wnioskodawczynię dało kwotę 210.540 zł (252.500 zł - 39.900 zł - 2060 zł). Podzielając przy tym wnioski Sądu pierwszej instancji, iż strony przyczyniły się do powstania majątku wspólnego w nierównym stopniu – wnioskodawczyni w 70%, a uczestnik w 30%, to nierówne udziały wynoszą odpowiednio – 147.378 zł (70%) oraz 63.162 zł (30%).

Biorąc pod uwagę powyższe przyjąć zatem należało, iż do rozliczenia w tym postępowaniu pozostawała kwota 63.162 zł, a nie jak ustalił to Sąd I instancji, kwota 52.812 zł.

W konsekwencji Sąd Okręgowy zmienił zaskarżone orzeczenie w zakresie jego punktu V w ten sposób, iż zasądził od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika kwotę 63.162 zł płatną do dnia 15 stycznia 2018 roku z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia terminu płatności.

Określając termin w którym wnioskodawczyni winna dokonać należnej spłaty na rzecz uczestnika, Sąd Odwoławczy miał na uwadze, że zgodnie z art. 212 § 3 k.c., jeżeli ustalone zostały dopłaty lub spłaty, sąd oznacza termin i sposób ich uiszczenia, wysokość i termin uiszczenia odsetek, a w razie potrzeby także sposób ich zabezpieczenia. W zakresie rozłożenia dopłat i spłat na raty terminy ich uiszczenia nie mogą łącznie przekraczać lat dziesięciu. W wypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie sąd na wniosek dłużnika może odroczyć termin zapłaty rat już wymagalnych.

Na kanwie cytowanego przepisu ustawodawca przewidział zatem, że w sprawie w której następuje zniesienie współwłasności rzeczy i ustalone zostają dopłaty lub spłaty, sąd oznaczając termin i sposób ich uiszczenia, może rozłożyć płatność świadczenia na raty lub oznaczyć termin płatności dopłaty(spłaty), przy czym termin ten nie może łącznie przekraczać 10 lat. W literaturze trafnie zostało wyjaśnione, że orzekając w tym przedmiocie sąd winien uwzględnić zarówno usprawiedliwione interesy zobowiązanego, jak i uprawnionego do tych świadczeń (A. Kidyba (red.), Kodeks cywilny. Komentarz. Tom II. Własność i inne prawa rzeczowe, wyd. II, LEX 2012). W związku z tym, sąd winien zbadać i rozważyć sytuację uczestników obciążonych spłatami i uprawnionych do spłat, a w konsekwencji tak rozłożyć ciężar spłat, aby z jednej strony umożliwić zobowiązanemu realną spłatę, a z drugiej strony – uwzględnić interes uprawnionego w jak najszybszym terminie należnego mu świadczenia. Jak trafnie zauważył w tej mierze Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 16 października 2015 r. (V ACa 899/14, LEX nr 1856597), Ochrona, jaką zapewnia pozwanemu dłużnikowi art. 320 k.p.c. nie może być stawiana ponad ochronę wierzyciela w procesie cywilnym i wymaga uwzględnienia wszelkich okoliczności sprawy, w tym uzasadnionego interesu podmiotu inicjującego proces”. Dla określenia terminu spłat nie bez znaczenia jest przy tym czas trwania postępowania podziałowego, jeżeli w tym okresie uczestnik zobowiązany do spłat korzystał z przedmiotu objętego węzłem współwłasności (por. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2013 r., V CSK 79/12, LEX nr 1296718).

W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy, mając na uwadze ogół jej okoliczności faktycznych określił termin spłaty na rzecz uczestnika w ten sposób, iż odroczył go na czas do 15 stycznia 2018 r. Termin ten w przekonaniu Sądu Okręgowego jawi się w realiach rozpatrywanej sprawy jako okres ze wszech miar odpowiedni i zasługujący na jego przyjęcie, albowiem jest terminem uwzględniającym w należyty sposób zarówno interesy uczestnika jak i zobowiązanej do spłaty wnioskodawczyni. Jest to okres wystarczający bądź to na podjęcie przez wnioskodawczynię czynności zmierzających do sprzedaży nieruchomości niezabudowanej bądź w inny sposób pozyskania środków na spłatę uczestnika, zwłaszcza, że sama wnioskodawczyni wносиła o przyznanie jej na własność nieruchomości wspólnej, a zatem już co najmniej od wszczęcia postępowania w niniejszej sprawie (2013 rok) winna liczyć się z koniecznością spłaty uczestnika.

W tym miejscu koniecznym staje się tym samym odniesienie do stawianych w apelacji uczestnika zarzutów dotyczących niezasadności przyjęcia przez Sąd Rejonowych nierównych udziałów w majątku wspólnym. Sąd Okręgowy - nie podzielając zarzutów uczestnika postępowania - w pełni zgodził się ze stanowiskiem Sądu I instancji,

że w niniejszej sprawie zaistniały przesłanki uzasadniające ustalenie nierównych udziałów małżonków w majątku wspólnym.

Ustawodawca w treści art. 43 § 2 k.r.o. przewidział, że z ważnych powodów każdy z małżonków może żądać, ażeby ustalenie udziałów w majątku wspólnym nastąpiło z uwzględnieniem stopnia, w którym każdy z nich przyczynił się do powstania tego majątku. Przy ocenie, w jakim stopniu każdy z małżonków przyczynił się do powstania majątku wspólnego, uwzględnia się nakład osobistej pracy przy wychowaniu dzieci i we wspólnym gospodarstwie domowym (art. 43 § 3 k.r.o.). W orzecznictwie podkreśla się, iż warunkiem ustalenia nierównych udziałów małżonków w majątku wspólnym jest łączne spełnienie dwóch w/w przesłanek - istnienia ważnych powodów oraz przyczynienia się małżonków do powstania majątku wspólnego w różnym stopniu (por. postanowienia SN z dnia 24 kwietnia 2013 r., IV CSK 553/12 oraz z dnia 21 listopada 2002 r., III CKN 1018/00, LEX nr 77054).

Wskazane w art. 43 § 2 k.r.o. "ważne powody", dotyczą oceny zachowania drugiego małżonka oraz spowodowanych przez niego takich stanów rzeczy, które stanowią przyczynę niższej wartości majątku wspólnego niż ta, która wystąpiłaby, gdyby postępował właściwie. Zachowanie to musi się sprowadzać do nieprawidłowego, rażącego lub uporczywego nieprzyczyniania się do zwiększania majątku wspólnego, pomimo posiadanych możliwości zdrowotnych i zarobkowych (postanowienie SN z dnia 30 listopada 1972 r., III CRN 235/72). Ocena tego zachowania winna uwzględniać całokształt postępowania małżonków w czasie trwania wspólności majątkowej w zakresie wykonywania ciężących na nich obowiązków względem rodziny. Przez ważne powody rozumie się takie okoliczności, które oceniane z punktu widzenia zasad współżycia społecznego sprzeciwiają się przyznaniu jednemu z małżonków korzyści z tej części majątku wspólnego, do powstania której ten małżonek się nie przyczynił (por. postanowienia SN z dnia 19 grudnia 2012 r., II CSK 259/12 oraz z dnia 28 kwietnia 1972 r., III CRN 626/71).

Odnośnie przesłanki przyczyniania się małżonków do powstania majątku wspólnego należy wskazać, iż stanowią one nie tylko ich działania prowadzące bezpośrednio do powiększenia substancji tego majątku, ale także kształtuje je całokształt starań o założoną przez zawarcie małżeństwa rodzinę i zaspokojenie jej potrzeb. O stopniu tego przyczynienia się nie decyduje wyłącznie wysokość zarobków lub innych dochodów osiąganych przez małżonków, wykorzystanych na zaspokojenie potrzeb rodziny. Dla jego określenia ma znaczenie, czy posiadanymi zasobami małżonkowie gospodarują racjonalnie, a w szczególności, czy lekkomyślnie ich nie trwonią (zob. J.St. Piątowski, Udziały małżonków..., s. 291. K. Piasecki (red.), Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz, wyd. V, LexisNexis 2011). Innymi słowy, dysproporcja w stopniu przyczynienia się do powstania majątku wspólnego może przybierać dwojaką postać: bądź braku przez jednego z małżonków właściwych starań o pomnażanie tego majątku, bądź też postępowania skutkującego jego trwonieniem.

Mając na uwadze domniemanie istnienia równych udziałów w majątku wspólnym (art. 43 § 1 k.r.o.), zgodnie z ogólną zasadą ciężaru dowodu (art. 6 k.c.) przesłanki, o których mowa powyżej, musi udowodnić małżonek, który wystąpił z żądaniem ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym.

Jak wskazuje analiza zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego, zdaniem Sądu Odwoławczego, wnioskodawczyni domagająca się ustalenia nierównych udziałów stron w majątku wspólnym temu ciężarowi dowodowemu niewątpliwie sprostała.

Nade wszystko nie można bowiem tracić z pola widzenia, że zasadniczo ze zgodnych, spójnych i wzajemnie ze sobą korespondujących zeznań wnioskodawczyni i przesłuchanych w toku tego postępowania świadków w osobach dzieci stron - J. T. i P. T. wynikało, że uczestnik co najmniej od roku 1990 przestał partycypować w kosztach utrzymania rodziny oraz nadużywał alkoholu. Celem sfinansowania swego nałogu alkoholowego nie tylko wynosił z domu różne przedmioty, ale także demontował części wyposażenia domu. Co więcej, z zeznań ww. świadków przesłuchanych w niniejszej sprawie jednoznacznie wynikało, że uczestnik postępowania od tego czasu nie troszczył się o rodzinę, przestał łożyć na utrzymanie rodziny, nie dbała o dom i dzieci. Wszystkie opisane wyżej sytuacje związane z tym, iż uczestnik nie troszczył się o dobro członków najbliższej rodziny, sprzedawał przedmioty użytku domowego w celu zaspokojenie nałogu alkoholowego, ocenić należało jako zachowanie szczególnie naganne i niezasługujące na

aprobate, a nade wszystko prowadzące do przerzucenia obowiązku dbałości na utrzymanie wspólnego majątku na wnioskodawczynię. Nie powinno zatem budzić zastrzeżeń stwierdzenie, iż wszystkie te okoliczności stanowiły ważne powody, które uzasadniały ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym małżonków.

Jednocześnie Sąd Odwoławczy doszedł do przekonania, iż w okolicznościach sprawy zaistniała także druga z koniecznych przesłanek ujętych w art. 43 § 2 k.r.o. niezbędna dla ustalenia nierównych udziałów w postaci nie przyczyniania się przez małżonków w równym stopniu do powstania majątku wspólnego.

Wprawdzie z okoliczności sprawy wynikało, że uczestnik do początku lat 90-tych posiadał stałą pracę, niemniej znamienitą część swych zarobków przeznaczal na zakup alkoholu. Nie pomagał żonie w pokrywaniu kosztów mieszkania czy utrzymaniu dzieci. Przeznaczając zarobione przezeń środki na sfinansowanie nałogu alkoholowego nie dokładał się on zatem do budżetu domowego w takim zakresie, w jakim był do tego zdolny. Jednocześnie ze zgodnych, spójnych i wzajemnie ze sobą korespondujących zeznań przesłuchanych w sprawie świadków wynikało, że od momentu popadnięcia przez uczestnika w nałóg alkoholowy, to na wnioskodawczynię spadły wszelkie obowiązki domowe, w tym w szczególności opieka na małoletnimi jeszcze wówczas dziećmi. Tymi kwestiami uczestnik przestał się w jakikolwiek sposób interesować, co jawi się jako wiarygodne w świetle już tylko zwykłych zasad doświadczenia życiowego, które wskazują, że osoba będąca niemal stale pod wpływem alkoholu, nie dba i nie jest w stanie wykonywać należycie nawet podstawowych obowiązków domowych. Uczestnik postępowania zatem nie tylko takich starań o dobro wspólnie założonej przez małżonków rodziny nie dbał, ale nadto wprost podejmował działania mające na celu roztrwonienie majątku małżonków. Na uwagę zasługują w tym miejscu w szczególności zeznania córki stron, która wprost przyznała, iż uczestnik dokonał demontażu i wyniesienia z domu instalacji CO.

Mając na uwadze wszystko powyższe Sąd Okręgowy uznając, że w niniejszej sprawie wystąpiły przesłanki uzasadniające ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym małżonków, przyjął za Sądem I instancji, iż udział wnioskodawczyni w tym majątku winien wynieść 70%, zaś uczestnika 30%. Brak było zatem podstaw do zmiany zaskarżonego orzeczenia w sposób postulowany przez uczestnika.

Chybione okazały się również zarzuty wnioskodawczyni oscylujące wokół kwestii nieuwzględnienia wszystkich nakładów i wydatków na nieruchomości wspólną poniesionych przezeń po ustaniu wspólności majątkowej z jej majątku osobistego na majątek wspólny.

W myśl art. 45 § 1 i 2 k.r.o., każdy z małżonków przy podziale majątku wspólnego powinien zwrócić wydatki i nakłady poczynione z majątku wspólnego na jego majątek osobisty, z wyjątkiem wydatków i nakładów koniecznych na przedmioty majątkowe przynoszące dochód. Może żądać zwrotu wydatków i nakładów, które poczynił ze swojego majątku osobistego na majątek wspólny. Wedle art. 567 § 1 k.p.c., w postępowaniu o podział majątku wspólnego sąd rozstrzyga m.in. o tym, jakie wydatki, nakłady i inne świadczenia zostały dokonane z majątku wspólnego na rzecz majątku osobistego jednego z małżonków i odwrotnie. Nie można żądać zwrotu wydatków i nakładów zużytych w celu zaspokojenia potrzeb rodziny, chyba że zwiększyły wartość majątku w chwili ustania wspólności.

W postępowaniu o podział majątku wspólnego, poza rozliczeniem nakładów i wydatków poczynionych z majątku wspólnego na majątek odrębny i z majątku odrębnego na majątek wspólny w czasie trwania wspólności ustawowej małżeńskiej, następuje także rozliczenie nakładów i wydatków dokonanych przez każde z małżonków w okresie od ustania wspólności do chwili podziału majątku wspólnego. Podstawę procesową dokonania takich rozliczeń stanowią art. 567 § 1 k.p.c. w zw. z art. 686 k.p.c. Materialnoprawną podstawę orzeczenia w tym zakresie nie stanowi już jednak art. 45 § 1 k.r.o., który nie dotyczy przesunięć majątkowych dokonanych po ustaniu wspólności, lecz od tej chwili rozliczenia z tytułu wydatków i nakładów regulują stosowane odpowiednio przepisy dotyczące współwłasności, a konkretnie art. 207 k.c., który obciąża współwłaścicieli obowiązkiem ponoszenia wydatków i ciężarów związanych z rzeczą wspólną w stosunku do wielkości ich udziałów w rzeczy wspólnej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 2 lipca 2009 r. V CSK 481/08, LEX nr 6272601; z dnia 7 stycznia 2009 r., II CSK 390/08, LEX nr 490512; z dnia 18 marca 1999 r., I CKN 928/97, Wokanda 1999/7/8).

Choć na gruncie przepisów art. 684 k.p.c. w zw. z art. 567 § 3 k.p.c. w przypadku dokonywania podziału majątku wspólnego, to rzeczą sądu jest ustalenie z urzędu co wchodzi w skład majątku objętego wspólnością ustawową małżeńską, jak też jego wartość. To jednak roszczenie rozliczenia nakładów oraz wydatków, pomimo że zgłaszane w postępowaniu nieprocesowym, ma poza wszelką wątpliwością charakter ściśle procesowy i sąd nie ustala z urzędu faktu poczynienia ewentualnych nakładów czy wydatków oraz ich wartości, bowiem w tym zakresie inicjatywa dowodowa należy do stron (vide: postanowienie SN z dnia 16 października 1997 r., III CKN 395/97, LEX nr 50532).

Dla skutecznego zgłoszenia powyższych roszczeń niezbędne jest zatem wykazanie faktu poniesienia danego nakładu lub wydatku i jego wartości. Ciężar udowodnienia, iż taki nakład został poczyniony, jego wysokość oraz konieczność poniesienia, spoczywa stosownie do dyspozycji art. 6 k.c. na tej stronie, która z faktu poczynienia nakładu wywodzi korzystne dla siebie skutki prawne.

Tymczasem wnioskodawczyni nie wykazała w tym postępowaniu, aby wszystkie wskazywane przez nią nakłady mogły i winny zostać uwzględnione w ramach dokonywanego podziału majątku wspólnego.

Odnosnie nakładów poczynionych na nieruchomości położonej przy ul. (...) w S., Sąd Odwoławczy wskazuje, iż opierając się w tym względzie na sporządzonej na potrzeby niniejszego postępowania opinii biegłego sądowego przyjąć należy, że biegły ustalając wysokość nakładów posłużył się metodą, która miała odzwierciedlić wpływ nakładów na wzrost wartości nieruchomości, co sprowadzało się do ustalenia różnicy między wartością nieruchomości sprzed dokonania nakładów i po ich dokonaniu. W niniejszej sprawie to kwota 39.900 zł, przeznaczona na wykonanie instalacji centralnego ogrzewania.

Wprawdzie w wywiedzionej apelacji uczestnik kwestionował fakt ich poniesienia, jednakże okoliczność wykonania instalacji grzewczej przez wnioskodawczynię wynika nie tylko ze spójnych zeznań wnioskodawczyni i dzieci stron, ale również ze znajdującej się w aktach sprawy opinii technicznej z roku 1999 oraz sporządzonej na potrzeby niniejszego postępowania opinii biegłego sądowego.

Faktem pozostaje, że wnioskodawczyni dowodziła, że jej nakłady to kwota prawie 76 000 zł, lecz słusznie Sąd I instancji przyjął za biegłym, że nie każdy nakład na nieruchomość zwiększa jej wartość. Zaaprobowanie, czego żądała wnioskodawczyni, ustalenia wartości nieruchomości według jej stanu i cen z dnia orzekania, rodziło konsekwencję zmiany metodologii ujęcia wydatków na nieruchomość, tak aby stanowiły one różnicę w wartości nieruchomości przed dokonaniem nakładów i po ich dokonaniu.

Wnioskodawczyni nie wykazała zaś w jakiej wysokości posiadała wkład na książeczkę mieszkaniową. Sąd I instancji nie dysponował przeto materiałem dowodowym wskazującym na to czy kwota 43 000 zł to nominalna wartość oszczędności, czy też wkład powiększony o premię gwarancyjną. Już tylko przy założeniu, że premia ta została uzyskana w trakcie trwania małżeństwa stron, to stanowiła ona ich majątek wspólny. Dostrzec również należy, iż sama wnioskodawczyni przesłuchiwana na rozprawie w dniu 4 lutego 2014 r. podając wysokość wkładu posłużyła się słowem „najprawdopodobniej”. Zaznaczyć trzeba, iż wszystkie okoliczności faktyczne doniosłe dla rozstrzygnięcia sprawy i składające się na podstawę faktyczną dochodzonego roszczenia z tytułu zwrotu nakładów poczynionych z majątku osobistego na majątek wspólny czy nakładów poczynionych na nieruchomość stanowiącą współwłasność małżonków muszą mieć oparcie w dowodach przeprowadzonych w toku postępowania, o ile nie są objęte zakresem faktów przyznanych przez stronę przeciwną, jeżeli przyznanie nie budzi wątpliwości (art. 229 k.p.c.) oraz co do faktów niezaprzeczonych (art. 230 k.p.c.) (tak też Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 27 listopada 2014 r., I ACa 677/14, LEX nr 1621085).

Niewątpliwie jednak przyjąć należy za wykazane, iż nakładem takim będzie też kwota wydatkowana przez wnioskodawczynię na przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości w wysokości 2060 zł. W toku postępowania wnioskodawczyni nie przedstawiła co prawda dowodu na uiszczenie tej kwoty, niemniej jednak słusznie Sąd I instancji ustalił, że zapłata taka miała miejsce. Po pierwsze od przekształcenia minęło prawie 10 lat dlatego trudno oczekiwać, iż dowód na uiszczenie tej opłaty znajdowałby się do tej pory w posiadaniu

wnioskodawczyni, a po do drugie z treści decyzji o przekształceniu nie wynikał sposób zabezpieczenia, co prowadzi do wniosku, iż opłata ta została uiszczona w wymaganej wysokości.

Finalnie w odniesieniu do zarzutów apelującego stanowczo podkreślić jeszcze trzeba, że w niniejszej sprawie mogły zostać rozliczone również wydatki jakie wnioskodawczyni poniosła na nieruchomości położoną w S., bowiem już po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej, albowiem podnoszone w apelacji uczestnika głośłowne twierdzenia dotyczące partycypowania przez niego w ponoszeniu wydatków związanych z utrzymaniem rzeczy wspólnej w zestawieniu z przedłożonymi przez wnioskodawczynię fakturami nie mogły wpłynąć na poczynione w tym względzie ustalenia Sądu Rejonowego.

Co istotne przy tym na etapie postępowania apelacyjnego wnioskodawczyni wykazała, iż poniosła wydatki na nieruchomości wspólną w kwocie 16.930,29 zł. Uwzględniając dotychczas wykazane przez nią kwoty poniesionych wydatków w wysokości 14.622 zł oraz 17.062 zł, uznać należało iż łączna kwota poniesionych przez nią wydatków wyniosła 48.614,29 zł.

Mając na uwadze wszystko powyższe Sąd Odwoławczy uznał, że w sprawie zaistniały podstawy do ustalenia, iż wnioskodawczyni poniosła wydatki z jej majątku osobistego na majątek wspólny w kwocie 48.614,29 zł. Stąd też Sąd Okręgowy zmienił zaskarżone postanowienie w zakresie jego punktu VI. w ten sposób, iż w miejsce kwoty 34.123,87 zł, ustalił, że wnioskodawczyni poniosła wydatki z majątku osobistego na majątek wspólny w kwocie 48.614,29 zł.

Uwzględniając zatem, iż uczestnik winien zwrócić wnioskodawczyni 30% wartości poniesionych przez nią wydatków, wysokość spłaty jaką należało zasądzić od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni tytułem zwrotu części wydatków winna wynieść kwotę 14.584,29 zł. Spłatę w takiej właśnie wysokości należało zasądzić na rzecz wnioskodawczyni od uczestnika postępowania, dlatego też Sąd Okręgowy zmienił zaskarżone postanowienie w zakresie jego punktu VII. w ten sposób, iż w miejsce kwoty 10.237,16 zł, zasądził na rzecz wnioskodawczyni spłatę w kwocie 14.594,29 zł płatną do 15 stycznia 2018 roku z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia terminu płatności.

Zarzuty wnioskodawczyni dotyczące niewłaściwego ustalenia stopnia poniesienia przez nią wydatków na majątek wspólny nie były słuszne. Konsekwencją bowiem uznania stopnia przyczynienia się małżonków do powstania majątku wspólnego (70% - 30%), co było wyrazem pewnego stanu faktycznego, była konieczność przełożenia tego ustalenia również na sferę wydatków.

Tak argumentując Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. we wskazanym wyżej zakresie zmienił zaskarżone orzeczenie, o czym orzekł w punkcie 1. sentencji postanowienia.

W pozostałym zakresie, w jakim z przyczyn szeroko opisanych wyżej nie doprowadziły do zmiany zaskarżonego orzeczenia, apelacje wnioskodawczyni i uczestnika zostały oddalone, o czym na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. orzeczono w punkcie 2. postanowienia.

O kosztach postępowania apelacyjnego rozstrzygnięto w punkcie 3. postanowienia, na podstawie art. 520 § 1 k.p.c. Przyjmując, iż zarówno wnioskodawczyni jak i uczestnik postępowania w tym samym stopniu zainteresowani byli rozstrzygnięciem sporu związanego z podziałem majątku wspólnego, uznano, iż brak było podstaw do odstąpienia od wyrażonej w tym przepisie podstawowej reguły orzekania w przedmiocie kosztów postępowania. Tym bardziej, że w orzecznictwie zgodnie przyjmuje się, iż w tzw. sprawach działowych (tj. o dział spadku, podział majątku wspólnego, zniesienie współwłasności) z reguły nie występuje pomiędzy zainteresowanymi sprzeczność interesów, gdyż jego wynik prowadzi zgodnie z interesem uczestników do wyjścia ze wspólności składników majątkowych i uregulowaniem wzajemnych stosunków majątkowych (vide: postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 3 lutego 2012 r., I CZ 133/11; z dnia 6 czerwca 2012 r., IV CZ 13/12; z dnia 9 maja 2013 r., II CZ 28/13 oraz z dnia 23 października 2013 r., IV CZ 74/13).

Uczestnik postępowania był w toku postępowania apelacyjnego reprezentowany przez pełnomocnika ustanowionego z urzędu w osobie adwokata R. O., zatem należało na jego rzecz przyznać należne z tego tytułu stosowne wynagrodzenie. Jego wysokość ustalono na podstawie z § 8 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 8 w zw. z § 16 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra

Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U.2016 r., poz. 1714) na kwotę 1.800 zł, którą zgodnie z § 4 ust. 3 w/w rozporządzenia należało powiększyć o należną stawkę podatku VAT, co dało ostatecznie kwotę 2.214 zł. O wynagrodzeniu reprezentującego uczestnika pełnomocnika ustanowionego z urzędu w takiej właśnie kwocie orzeczono w punkcie 4. niniejszego postanowienia.

SSO Zbigniew Ciechanowicz SSO Sławomir Krajewski SSO Tomasz Sobieraj